

Deel 5

Feesten van de HEERE

Eerstelingen

Hans van de Lagemaat

Inleiding

In Pascha zagen we de Heere Jezus gekruisigd. In Ongezuurde broden zagen we de Heere Jezus zonder zonde. Ongezuurd, zonder de zuurdesem. Dit brengt ons bij het derde voorjaarsfeest, namelijk dat van de 'garf der eerstelingen'¹ (Lev. 23:10, SV), de *omer reesjiet*. De volledige beschrijving van dit feest staat de verzen 10 tot 14 van Leviticus 23.

'Spreek tot de Israëlieten, en zeg tegen hen: Wanneer u in het land komt dat Ik u geven zal, en u de oogst ervan binnenhaalt, dan moet u de eerste schoof van uw oogst naar de priester brengen. Hij moet de schoof voor het aangezicht van de HEERE bewegen, opdat Hij een welgevallen in u vindt. Op de dag na de sabbat moet de priester de schoof bewegen. U moet op de dag dat u de schoof beweegt, een lam zonder enig gebrek van een jaar oud als brandoffer voor de HEERE bereiden, met een bijbehorend graanoffer van twee tiende efa meelbloem, met olie gemengd, als een vuuroffer voor de HEERE, een aangename geur, en een bijbehorend plengoffer van een kwart hin wijn. U mag geen brood, geroosterd graan en vers graan eten tot op deze zelfde dag dat u de offergave van uw God gebracht hebt. Het is een eeuwige verordening, al uw generaties door, in al uw woongebieden. (Lev. 23:10-14).

Evenals de feesten die ik tot nu toe heb besproken, biedt het feest der Eerstelingen ons weer ruime stof tot diepe overdenking van het werk van de Heere Jezus Christus.

Dat brengt me eerst bij een paar inleidende opmerkingen. Ik heb het al vaker geschreven, maar het is goed om dit nog eens te herhalen. Het leven van een Christen bestaat niet in het naleven van regels en geboden. Het leven van een Christen is met Christus verborgen in God

¹ De HSV vertaalt deze uitdrukking met 'de eerste schoof'. In zichzelf is daar niets mis mee, maar in die vertaling wordt dan wel de verwijzing naar Christus als DE Eersteling verduisterd.

(Kol. 3:3). Het leven van een Christen bestaat niet in ethiek maar in een Persoon. Daarom zoeken we in de Schrift niet naar wat WIJ moeten doen, maar naar wie HIJ is en wat HIJ heeft gedaan. Een Christen richt zich niet op zichzelf, want daar heeft hij niets te vinden. Een Christen richt zich op Christus in wie Hij alles heeft, de grootste rijkdom, de meest overvloedige schatten, alles verkregen om niet.

Dat een Christen niets hoeft te 'doen' geldt ook voor de feesten van de Heere. De feesten zijn aan Israël gegeven en dan moeten we ze ook aan Israël laten. Dat volk is een typologisch volk en schildert ons de gevallen staat van de mens in het algemeen, maar wijst ons ook in het bijzonder op de Verlosser. In het verleden, heden én de toekomst van dit bijzondere volk zien we de Persoon van Jezus Christus.

Dat de feesten helemaal nooit bedoeld zijn om nu door de volkeren gevierd te worden blijkt uit vers 10.

'Wanneer u in het land komt, dat Ik u geven zal'.

De Heere vraagt om de eerstelingen van het land, Zijn land. Ook Israël kon dit feest niet eerder vieren dan nadat zij in het land gekomen zouden zijn. De Heere vraagt niet om de eerstelingen van onze inkomsten, wat die dan ook zijn. Er wordt ons hier geen regel opgelegd die wij op onze eigen manier en in onze eigen situatie moeten toepassen. De Heere vraagt expliciet om de eerstelingen van het land. Dat is belangrijk. Het hoort bij het type van Christus en het is niet om het even hoe we hiermee omgaan. Een Christen die zegt dat hij uit gehoorzaamheid de feesten van Israël wil vieren, overtreedt deze gehoorzaamheid om te beginnen al op het moment dat hij dit feest wil vieren buiten het land en niet de eerstelingen van de oogst van dat land naar de Heere brengt.

De Eersteling Christus

In 1 Korinthe 15 vinden we het meest duidelijk waar deze *omer resjiet*, de eerste schoof van het land op wijst. Paulus noemt Christus in dit hoofdstuk tweemaal de 'Eersteling'.

*'Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden en is de **Eersteling** geworden van hen die ontslapen zijn. Want omdat de dood er is door een mens, is ook de opstanding van de doden er door een Mens. Want zoals allen in Adam sterven, zo zullen ook in Christus allen levend gemaakt worden. Ieder echter in zijn eigen orde: Christus als **Eersteling**, daarna wie van Christus zijn, bij Zijn komst. Daarna komt het einde, wanneer Hij het koningschap aan God en de Vader heeft overgegeven, wanneer Hij alle heerschappij en alle macht en kracht heeft tenietgedaan.'* (1 Kor. 15:20-24).

Het is niet ingewikkeld om te zien dat de Eersteling Christus ons wijst op Zijn opstanding. Daarmee volgt het feest der Eerstelingen logisch op Pascha en Ongezuurde broden. Pascha wees ons op het kruis, het bloed en de dood van Christus. Ongezuurde broden wees ons op Zijn smetteloze natuur, waardoor Hij ook in het graf het verderf en de vergankelijkheid niet heeft gezien. *Omer resjiet* toont ons Zijn werk in de opstanding.

Hiermee vinden we in deze eerste brief aan de Korinthiërs de eerste drie voorjaarsfeesten beschreven. Eerder zagen we al het Pascha in 1 Korinthe 5:7.

'U bent immers ongezuurd, want ook ons Paaslam is voor ons geslacht: Christus.' (1 Kor. 5:7).

In deze tekst vinden we tevens een verwijzing naar Ongezuurde broden. Zoals we gezien hebben gaat Paulus hier veel uitvoeriger op in als hij de Korinthiërs 'opgeblazen' noemt. Dat is een expliciete

verwijzing naar het werk van zuurdesem in een brood. Het is het opzwellen van het menselijk hart in hoogmoed.

De Opstanding

In 1 Korinthe 15 bespreekt Paulus de opstanding van Christus uitvoerig. Onder de vele misstanden die er die gemeente waren binnengeslopen was de ontkenning van de opstanding van Christus wel de meest ernstige. Paulus wijdt er een heel lang hoofdstuk aan. De kern van het Evangelie lag onder vuur.

*'Als nu van Christus gepredikt wordt dat Hij uit de doden is opgewekt, hoe kunnen sommigen onder u dan zeggen dat er **geen opstanding** van de doden is?' (1 Kor. 15:12).*

Dat was wat sommigen onder de gelovigen zeiden: er is geen opstanding van de doden!

Paulus begint de weerlegging hiervan al in vers 1 met zijn eigen verkondiging. In de eerste vier verzen van dit hoofdstuk zegt hij feitelijk: wat heb ik jullie nu gezegd? Ik heb jullie toch uit de Schriften laten zien dat Christus gestorven is voor onze zonden, dat Hij is begraven en dat Hij op de derde dag is opgewekt? Als jullie dat loslaten, dan is jullie geloof helemaal voor niets, 'tevergeefs' (1 Kor. 15:2).

Merk ook op hoe Paulus niet in de eerste plaats wijst op zijn eigen gezag als apostel, maar juist op het gezag van de Schriften. Hij predikte Christus

'overeenkomstig de Schriften'. (1 Kor. 15:2, 3).

Na zijn eigen getuigenis en dat van de Schriften wijst Paulus zijn lezers op de andere apostelen, Céfás en de twaalven. Daarna noemt hij de vijfhonderd broeders, van wie het merendeel toen nog in leven was. Hiermee zegt Paulus tegen de Korinthiërs: ga het ze maar vragen; ze

zullen allemaal hetzelfde zeggen. De Heere is waarlijk opgestaan. Daarna, zegt Paulus, is Hij nog een keer verschenen aan Jakobus en alle apostelen (1 Kor. 15:7). Tenslotte eindigt hij weer bij zichzelf. Paulus zelf had Hem ook gezien.

'En als laatste van allen is Hij ook aan mij verschenen, als aan de ontijdig geborene.' (1 Kor. 15:8).

Dit alles had Paulus gepredikt. Dat hadden de Korintiërs geloofd.

'Of ik het dan ben of zij, zó prediken wij en zó hebt u geloofd.' (1 Kor. 15:11).

Hier zijn we aangekomen bij de tekst waar we dit gedeelte mee begonnen. Vol verwondering roept Paulus uit hoe het toch mogelijk is dat sommigen zeggen dat er geen opstanding der doden is ondanks al deze getuigenverklaringen. Paulus houdt hun dan voor door een strikt logische redenering wat het inhoudt als er geen opstanding der doden zou zijn. Hij houdt hun voor wat dit voor henzelf en voor hun geloof betekent. In de eerste plaats betekent een ontkenning van opstanding der doden een ontkenning van de opstanding van Christus.

'En als er geen opstanding van de doden is, dan is Christus ook niet opgewekt.' (1 Kor. 15:13).

Dat is de uiterste consequentie. Geen opstanding der doden? Dan is de Heere Jezus ook nog in het graf. Dat betekent dat de prediking van Paulus en de andere apostelen leeg was, zonder enige inhoud. Dat betekende dan ook dat het geloof gebaseerd was op een leugen en dus even leeg en inhoudsloos was. Dat betekende dat Paulus en de zijnen leugenaars en valse getuigen waren; ze predikten dan immers iets wat helemaal niet waar was? Tenslotte zou dit dan eindigen in de dood en de volslagen hopeloosheid.

'En als Christus niet is opgewekt, is uw geloof zinloos; u bent dan nog in uw zonden. Dan zijn ook zij die in Christus ontslapen zijn, verloren.' (1 Kor. 15:17, 18).

Wat hebben we dan nog? Waarom zouden we dan nog geloven? Waarom zouden we dan nog op Christus hopen? Dat is dan toch volslagen zinloos? Dat zegt Paulus dan ook als conclusie:

'Als wij alleen voor dit leven op Christus onze hoop gevestigd hebben, zijn wij de meest beklagenswaardige van alle mensen.' (1 Kor. 15:19).

Het is ook volkomen dwaasheid natuurlijk om te hopen op Christus als Hij helemaal niet is opgewekt.

Dan keert Paulus terug naar de Schriften om een antwoord te geven op deze valse leraren die de opstanding van Christus loochenden. Hij wijst hen op de Eersteling. Hij is de Eersteling van de nieuwe oogst. Hij is de Eersteling van degenen die ontslapen zijn. Christus eerst, daarna allen die van Christus zijn, in Zijn toekomst.

De opstanding van Christus strekt zich veel verder uit dan het behoud van de gelovigen alleen. Dat bewijst het vervolg van het betoog wel. De opstanding van Christus is de kern in de voltoering van Gods plan. In de opstanding van Christus: God alles in allen (1 Kor. 15:28).

'Ieder echter in zijn eigen orde: Christus als Eersteling, daarna wie van Christus zijn, bij Zijn komst. Daarna komt het einde, wanneer Hij het koningschap aan God en de Vader heeft overgegeven, wanneer Hij alle heerschappij en alle macht en kracht heeft tenietgedaan. Daarna komt het einde, wanneer Hij het koningschap aan God en de Vader heeft overgegeven, wanneer Hij alle heerschappij en alle macht en kracht heeft tenietgedaan. Want Hij moet Koning zijn, totdat Hij alle vijanden onder Zijn voeten heeft gelegd. De laatste vijand die tenietgedaan wordt, is

de dood. Immers, alle dingen heeft Hij aan Zijn voeten onderworpen. Wanneer Hij echter zegt dat aan Hem alle dingen onderworpen zijn, is het duidelijk dat Hij Die Zelf alles aan Hem onderworpen heeft, hiervan is uitgezonderd. En wanneer alle dingen aan Hem onderworpen zijn, dan zal ook de Zoon Zelf Zich onderwerpen aan Hem Die alle dingen aan Hem onderworpen heeft, opdat God alles in allen zal zijn.' (1 Kor. 15:23-28).

Resjiet

Het woordje dat gebruikt wordt voor 'eersteling' in Leviticus 23 is *resjiet*. In Genesis wordt het gebruikt voor Ruben, de eerstgeboren zoon van Jakob.

*'Ruben, jij bent mijn eerstgeborene, mijn kracht en de **eerste** vrucht van mijn mannelijkheid, de voortreffelijkste in hoogheid en de voortreffelijkste in sterkte.'* (Gen. 49:3).

Resjiet staat hier in relatie tot 'eerstgeborene'. Daar ligt dan weer een link naar Pascha, waar de eerstgeborene een belangrijke plaats inneemt.

Resjiet is iets wat als eerste komt, het begin.

*'Het **begin** van zijn koninkrijk bestond uit Babel, Erech, Akkad en Kalne in het land Sinear.'* (Gen. 10:10).

Zo is *resjiet* heel treffend het eerste woord van de Bijbel *beresjiet*, 'in begin'.

'In het begin schiep God de hemel en de aarde.' (Gen. 1:1).

We zijn er zo aan gewend dat dit woordje in Genesis 1:1 een tijdsaanduiding is dat we er misschien wel belangrijker onderwijs door missen. Er is niets mis mee om 'in het begin' te lezen als het absolute begin van de geschiedenis van deze wereld en de tijden der eeuwen.

Het is alleen zo jammer dat de eindeloze discussie over schepping en evolutie dan altijd de boventoon gaat voeren; een discussie zonder eind en ook zonder vrucht. Ik denk dat we er veel belangrijker onderwijs uit kunnen leren.

Resjiet, Eersteling, is een van de namen van Christus. Hij is DE *Resjiet*. Zo vinden we Zijn Naam al terug in het allereerste woordje van de Bijbel: in *Resjiet*, in Christus!

Resjiet, Begin, is een van de namen van Christus. Dat zien we terug in bijvoorbeeld het Bijbelboek Openbaring.

*'Ik ben de Alfa en de Omega, **het Begin** en het Einde, zegt de Heere, Die is en Die was en Die komt, de Almachtige.'* (Opb. 1:8).

*'En schrijf aan de engel van de gemeente in Laodicea: Dit zegt de Amen, de getrouwe en waarachtige Getuige, **het Begin** van Gods schepping.'* (Opb. 3:14).

*'Ik ben de Alfa, en de Omega, **het Begin** en het Einde, de Eerste en de Laatste.'* (Opb. 22:13).

Driemaal noemt Hij Zich het Begin. Eénmaal zelfs het Begin van Gods schepping, hetgeen een verwijzing is naar Genesis 1:1.

Begin is het eerste woord in de Bijbel. Amen is het laatste woord. Beide zijn namen van Christus en daarmee kunnen we zeggen dat de Schrift van begin tot eind een openbaring van Christus is. Het Woord wordt gevormd van de letters en de klanken van het alfabet. De *alfa* is de eerste letter en de *oméga* de laatste in het Griekse alfabet. Het Woord wordt geopenbaard door deze letters en al wat daartussen zit. Hij is de Alfa en de Oméga. Het doel van de Schrift is om ons Hem bekend te maken en alles wat met Hem te maken heeft.

In Hem zijn alle dingen geschapen

'In het begin schiep God de hemel en de aarde.' (Gen. 1:1).

In Christus schiep God de hemel en de aarde. Als we deze uitleg van Genesis 1:1 dan al misschien een beetje te vergezocht vinden, het is desalniettemin wel Bijbels onderwijs. Dat leert Paulus ons bijvoorbeeld in Kolossenzen 1:16.

'Want door Hem zijn alle dingen geschapen die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zichtbaar en die onzichtbaar zijn: tronen, heerschappijen, overheden of machten; alle dingen zijn door Hem en voor Hem geschapen.' (Kol. 1:16).

Helaas verbergen de SV en de HSV in hun vertaling de betekenis. In dit vers staan drie voorzetsels gevolgd door 'Hem':

door Hem
door Hem
voor Hem

De vertaling suggereert dat er de eerste twee keer hetzelfde woordje 'door' staat, maar dat is niet waar. Paulus gebruikt hier drie verschillende woordjes in het Grieks en dat doet hij niet voor niets. Het moet zijn;

in Hem
door Hem
tot Hem

NBG'51 heeft dan ook terecht:

*'Want **in Hem** zijn alle dingen geschapen, die in de hemelen en die op de aarde zijn, de zichtbare en de onzichtbare, hetzij tronen,*

*hetzij heerschappijen, hetzij overheden, hetzij machten; alle dingen zijn **door Hem** en **tot Hem** geschapen.'* (Kol. 1:16).

Alle dingen, in de hemelen en op de aarde, zijn in Hem, in *Resjiet*, geschapen. Wellicht dat dit ook wat meer licht geeft over de volgende tekst uit de preek van Paulus in Athene:

*'Want **in Hem** leven wij, bewegen wij ons en bestaan wij; zoals ook enkele van uw dichters gezegd hebben: Want wij zijn ook van Zijn geslacht.'* (Hand. 17:28).

Paulus spreekt hier heel algemeen. Hij preekt niet tegen gelovigen, maar toch zegt hij dat wij in Hem leven. Waarschijnlijk bedoelt hij dat alle dingen in Hem geschapen zijn en dat wij allen ons daardoor in Hem bewegen.

Waarom maak ik hier zo'n punt van? Waarom leg ik dat verband tussen *Resjiet* en de schepping? Het antwoord daarop is dat er tussen de oude schepping en de nieuwe schepping een heel mooi verband is. Dat verband wordt heel mooi zichtbaar in het Schriftgedeelte waar ik net al uit citeerde, namelijk Kolossenzen 1:15-18.

Ik probeer eerst duidelijk te maken hoe de structuur van dit gedeelte is opgebouwd.

Vers 17 en vers 18 beginnen allebei met 'en Hij'. Dat maakt dat deze twee gedeelten van verzen parallel lopen:

*'**En Hij** is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem.'* (Kol. 1:17).

*'**En Hij** is het hoofd van het lichaam, namelijk van de gemeente.'* (Kol. 1:18).

Vers 16 en vers 19 beginnen allebei met 'want' en dat is de volgende reden om deze gedeelten van verzen parallel te plaatsen.

'Want door Hem zijn alle dingen geschapen die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zichtbaar en die onzichtbaar zijn: tronen, heerschappijen, overheden of machten; alle dingen zijn door Hem en voor Hem geschapen.' (Kol. 1:16).

'Want het heeft de Vader behaagd dat in Hem heel de volheid wonen zou.' (Kol. 1:19).

En zo corresponderen vers 15 en het overige van vers 18 met elkaar.

'Hij is het Beeld van de onzichtbare God, de Eerstgeborene van heel de schepping.' (Kol. 1:15).

'Hij, Die het begin is, de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn.' (Kol. 1:18).

Het is in het Nederlands iets minder duidelijk, maar ook deze twee laatste gedeelten beginnen met dezelfde woordjes: Hij is, *hos estin*.

'Het Beeld van de onzichtbare God' staat parallel met 'het Begin'.

'De Eerstgeborene van heel de schepping' staat parallel met 'de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn.'

Op de volgende bladzijde heb ik dit uitgezet in een structuur.

Schepping en opstanding worden met elkaar in verband gebracht:

Eerstgeborene van heel de schepping

Eerstgeborene uit de doden

De reikwijdte van de opstanding van Christus wordt ons hier veel grootser geschilderd dan we ons zelfs maar voor kunnen stellen. Zowel zichtbare als onzichtbare dingen, tronen, heerschappijen, overheden

en machten, allen zijn ze in Hem, door Hem en voor Hem geschapen en als we de tekst goed verstaan hebben zij ook allemaal iets te maken met Hem, Die het Begin is, de Eerstgeborene uit de doden.

Structuur van Kolossenzen 1:15-18

- A** a. 15- **Hij is** het Beeld van de onzichtbare God
- b. -15 **De Eerstgeborene** van heel de schepping
- c. 16 **Want** door Hem zijn alle dingen geschapen die in de hemelen en die op de aarde zijn, die zichtbaar en die onzichtbaar zijn: tronen, heerschappijen, overheden of machten; alle dingen zijn door Hem en voor Hem geschapen.
- B 17** **En Hij** is vóór alle dingen, en alle dingen bestaan tezamen door Hem.
- B 18 -** **En Hij** is het hoofd van het lichaam, namelijk van de gemeente.
- A** a. -18- **Hij**, Die het Begin is,
- b. -18 **De Eerstgeborene** uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn.
- c. 19 **Want** het heeft de Vader behaagd dat in Hem heel de volheid wonen zou.

Het grote einddoel, God alles in allen

Het is hier niet de plaats om al te veel uit te weiden over dat grote einddoel waar Paulus naar verwijst in 1 Korinthe 15:28,

‘opdat God alles in allen zal zijn’,

maar iets wil ik er wel van zeggen. Het gedeelte dat ik in de vorige paragraaf besprak, Kolossenzen 1:15-18, heeft alles met dit grote einddoel te maken. In Genesis 1:1 lezen we van de schepping van de hemel en de aarde. Het volgende vers spreekt alleen nog van de aarde.

‘De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de watervloed; en de Geest van God zweefde boven het water.’
(Gen. 1:2).

Deze tekst suggereert sterk een verwoesting door een catastrofe als gevolg van oordeel; dit is goed te onderbouwen met andere Schriftplaatsen.²

In de verzen 6 tot en met 8, de tweede dag, lezen we van de schepping van het uitspansel.

‘En God zei: Laat er een gewelf zijn in het midden van het water, en laat dat scheiding maken tussen water en water! En God maakte dat gewelf en maakte scheiding tussen het water dat onder het gewelf is, en het water dat boven het gewelf is. En het was zo. En God noemde het gewelf hemel. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest: de tweede dag.’ (Gen. 1:6-8).

God maakt scheiding tussen de hemel en de aarde. Van dit uitspansel, dat zelf ook weer ‘hemel’ genoemd wordt zegt God opmerkelijk genoeg niet dat het goed was, zoals Hij dat van al Zijn latere scheppingswerken wel zei. Dat zien we ook op de eerste scheppingsdag. Ook op die dag maakt God scheiding. Hij maakt dan

² Zie mijn brochure ‘In den beginne’.

scheiding tussen licht en duisternis. Dat maken van scheiding is kennelijk noodzakelijk, maar God kan er niet van zeggen dat het 'goed' is. In het vervolg van de Bijbel lezen we niet al te veel meer van wat er in de hemelen plaatsvindt. Wat we wel lezen is dat Hij het voornemen heeft om

'in de bedeling van de volheid van de tijden alles weer in Christus bijeen te brengen, zowel wat in de hemel als wat op de aarde is. In Hem zijn wij ook een erfdeel geworden, wij, die daartoe voorbestemd waren, naar het voornemen van Hem Die alle dingen werkt overeenkomstig de raad van Zijn wil.' (Ef. 1:10, 11).

Let weer op dat woordje 'in'; 'in Christus', 'in Hem'. De scheiding wordt opgeheven. Alles wordt wederom bijeen gebracht. Het Grieks laat zich in dat woord 'bijeen te brengen' misschien het best vertalen met 'onder één Hoofd te brengen', want het werkwoord draagt inderdaad het woordje 'hoofd' in zich. Om tot dit doel te komen en om aangaande deze dingen onderwijs te geven aan 'de overheden en de machten in de hemel' (Ef. 3:10) schakelt Hij de Gemeente in,

'die Zijn lichaam is en de vervulling van Hem Die alles in allen vervult.' (Ef. 1:23).

Let ook weer op dat woordje 'volheid', dat we ook in Kolossensen 1:19 al tegenkwamen. We krijgen hierin duizelingwekkend onderwijs, dat zich nauwelijks in woorden laat uitdrukken. Het is ook onderwijs dat het boek Leviticus duidelijk overstijgt. Als we ons realiseren wat het betekent dat Christus de Eersteling is geworden en dat dit ziet op Zijn opstanding, moeten we ons ook de verstrekkende reikwijdte van deze wonderlijke gebeurtenis beseffen en moet het ons tot diepe verwondering brengen. Het is niet alleen de overwinning over de dood, ja, dat ook natuurlijk, maar Zijn opstanding is tevens het begin van een nieuwe schepping. En daarvan is Hij de Eersteling met als het grote einddoel 'opdat God zij alles in allen'.

Schepping en nieuwe schepping

In Kolossenzen 1 zagen we een verband tussen de schepping en de opstanding van de doden.

Hij is de Eerstgeborene van heel de schepping.

Hij is de Eerstgeborene uit de doden, opdat Hij in allen de Eerste zou zijn. Hij is de Eersteling!

De opstanding van Christus uit de doden is de aanvang van een nieuwe schepping. Het is van het grootste belang om dat helder te gaan zien. Zij die in Christus zijn krijgen deel aan een geheel nieuw leven in een hele nieuwe schepping. Fysiek moet die schepping nog komen. Er zal een nieuwe schepping komen, een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Maar de gelovige in Christus heeft nu al deel aan die nieuwe schepping. In die zin zijn voor hem alle dingen al nieuw geworden.

Dit beoogt Paulus te zeggen in 2 Korinthe 5.

'Want de liefde van Christus dringt ons, die tot dit oordeel gekomen zijn: als Eén voor allen gestorven is, dan zijn zij allen gestorven. En Hij is voor allen gestorven, opdat zij die leven, niet meer voor zichzelf zouden leven, maar voor Hem Die voor hen gestorven en opgewekt is. Zo kennen wij vanaf nu niemand naar het vlees; en al hebben wij Christus naar het vlees gekend, dan kennen wij Hem nu zo niet meer. Daarom, als iemand in Christus is, is hij een nieuwe schepping: het oude is voorbijgegaan, zie, alles is nieuw geworden.' (2 Kor. 5:14-17).

We mogen ons al deelgenoot weten van die nieuwe schepping. Paulus zegt zelfs dat we een nieuwe schepping zijn. Hoe dan? Uit hoofde van de opstanding van Christus. Hij is de Eersteling van die nieuwe schepping. We zien het nog niet. We leven in die hoop, die een vaste verwachting is en gebaseerd is op het vaste Woord van God. We zien reikhalzend uit naar Zijn komst. Niet alleen wij, de gehele schepping ziet met groot verlangen uit naar die grote verlossing.

'Want ik ben ervan overtuigd dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid die aan ons geopenbaard

zal worden. Met reikhalzend verlangen immers verwacht de schepping het openbaar worden van de kinderen van God. Want de schepping is aan de zinloosheid onderworpen, niet vrijwillig, maar door hem die haar daaraan onderworpen heeft, in de hoop dat ook de schepping zelf zal bevrijd worden van de slavernij van het verderf om te komen tot de vrijheid van de heerlijkheid van de kinderen van God. Want wij weten dat heel de schepping gezamenlijk zucht en gezamenlijk in barensnood verkeert tot nu toe. En dat niet alleen, maar ook wijzelf, die de eerstelingen van de Geest hebben, ook wij zelf zuchten in onszelf, in de verwachting van de aanneming tot kinderen, namelijk de verlossing van ons lichaam. (Rom. 8:18-23).

Dit alles wordt bereikt in Christus en op geen andere wijze. We kunnen onszelf niet opwerken tot een nieuwe schepping. Hij is de Eersteling van de nieuwe schepping door de opstanding uit de doden en daarheen verwijst ons *Omer resjjet*, het feest van de eerstelingen, na Pascha en Ongezuurde broden.

Hiervan probeerde Paulus de Galaten ook te overtuigen. In Hem is er een nieuwe schepping aangebroken, waarin voorhuid of besnijdenis geen kracht meer doen. Het is Zijn opstanding die alleen kracht doet.

‘Want in Christus Jezus heeft niet het besneden zijn enige kracht, en ook niet het onbesneden zijn, maar wel dat we een nieuwe schepping zijn.’ (Gal. 6:15).

Een welgevallen

De schoof moest op de dag na de sabbat voor het aangezicht van de Heere bewogen worden. Het doel was dat de Heere een welgevallen in Israël zou vinden.

‘Hij moet de schoof voor het aangezicht van de HEERE bewegen, opdat Hij een welgevallen in u vindt. Op de dag na de sabbat moet de priester de schoof bewegen.’ (Lev. 23:11).

Als deze dag na de sabbat de dag na de wekelijkse sabbat is, dan is dit ook de dag van de opstanding van de Heere.

Het woordje 'welgevallen' komt alleen hier voor in de feesten van de Heere en dat is veelzeggend. Het is het welbehagen dat God heeft in het werk van Zijn Zoon en dat wordt bekroond met Zijn opstanding. Het is de weerspiegeling van Psalm 2:7

'Ik zal het besluit bekendmaken: De HEERE heeft tegen Mij gezegd: U bent Mijn Zoon, Ík heb U heden verwekt.'

Deze Psalm wordt in het Nieuwe Testament driemaal aangehaald als bewijs van de opstanding van de Heere.³ God heeft in Hem een welbehagen. Hij kan alleen een 'welgevallen' in ons hebben als we deel hebben aan dat nieuwe leven in Christus in Zijn opstanding.

Dat laat ons ook zien dat het offer wat met de eerstelingen werd gebracht ook tot een 'aangename geur' was. Dit is, samen met de offerande op het Wekenfeest het enige offer dat voor de Heere tot een aangename geur was (Lev. 23:18). Ook bij dit Wekenfeest dat nauw verbonden is met Eerstelingen gaat het om opstanding uit de doden; niet van Christus, maar van de Zijnen. Ik kom hier bij het Wekenfeest nog op terug, maar ik volsta nu met te zeggen dat Christus in Zijn opstanding 'een welgevallen' is voor God, 'een aangename geur'. Onze levenswandel kan alleen 'als een levend offer, heilig en voor God **welbehaaglijk**' (Rom. 12:1) zijn, als het is in de kracht van Zijn opstanding.

*'En wandel in de liefde, zoals ook Christus ons liefgehad heeft en Zichzelf voor ons heeft overgegeven als een offergave en slachtoffer, tot **een aangename geur** voor God.'* (Ef. 5:2).

Eerstgeborene

In Kolossenzen 1:15-18 hebben we gezien dat Christus als het Begin, de Eerste of Eersteling, ook direct verbonden is met de Eerstgeborene.

³ Handelingen 13:33; Hebrëeën 1:5 en 5:5.

Hij is de Eerstgeborene van heel de schepping (Kol. 1:15).

Hij is de Eerstgeborene uit de doden (Kol. 1:18).

Eerstgeborene en *resjiet* zagen we ook terug in Genesis 49:3

'Ruben, jij bent mijn eerstgeborene, mijn kracht en de eerste vrucht van mijn mannelijkheid, de voortreffelijkste in hoogheid en de voortreffelijkste in sterkte.' (Gen. 49:3).

'Eerstgeborene' is de vertaling van het Hebreeuwse woordje *bechoor* en omdat dit woord ook belangrijk is voor het volgende feest, het Wekenfeest, is het goed om hier nu ook al wat aandacht aan te besteden. Feitelijk is een eerstgeborene ook een eersteling. Een eerstgeborene is de eersteling van een mens of een dier. Eerstelingen komen van het land, maar er is verder geen wezenlijk verschil.

Vijftig dagen na Eerstelingen is het Wekenfeest en dit wordt de dag van de Eerstelingen genoemd (Num. 28:26). Dit woord voor eerstelingen is in het enkelvoud in Hebreeuws *bikoer* en is direct verwant aan het *bechoor* van eerstgeborene. Dit woordje wordt ook gebruikt in Leviticus 23:17 en 20.

Eerstgeborene en eersteling zijn dus direct aan elkaar verwant, zowel in de vertalingen in de teksten en in de twee feesten Eerstelingen en Wekenfeest. Beide hebben te maken met de opstanding van Christus. Daar waar de Eerstgeborene nog meer in direct verband wordt gebracht met de opstanding van Christus is in Hebreeën 1:5, 6.

'Want tegen wie van de engelen heeft God ooit gezegd: U bent Mijn Zoon, heden heb Ik U verwekt? En verder: Ik zal voor Hem tot een Vader zijn, en Hij zal voor Mij tot een Zoon zijn? En wanneer Hij vervolgens⁴ de Eerstgeborene in de wereld brengt,

⁴ De SV heeft hier 'opnieuw' hetgeen veel beter is. Zo wordt het in alle andere plaatsen namelijk ook vertaald. De foutieve vertaling is waarschijnlijk het gevolg van onbegrip van het onderwijs van de tekst.

zegt Hij: En laten alle engelen van God Hem aanbidden.’ (Heb. 1:5, 6).

Het onderwijs van dit eerste gedeelte is erg diep en het is daarom goed om er wat uitvoeriger bij stil te staan.

In de eerste plaats loopt Hebrëen 1:1-6 parallel met Kolossenzen 1:14-18. Vergelijk bijvoorbeeld:

‘Door Wie Hij ook de wereld gemaakt heeft’ (Heb. 1:2).

‘Alle dingen zijn door Hem en voor Hem geschapen’ (Kol. 1:16).

‘De Afstraling van Gods heerlijkheid en de Afdruk van Zijn Zelfstandigheid’ (Heb. 1:3).

‘Het Beeld van de onzichtbare God’ (Kol. 1:15).

‘nadat Hij de reiniging van onze zonden door Zichzelf tot stand had gebracht’ (Heb. 1:3).

‘In Hem hebben wij de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving van de zonden’ (Kol. 1:14; zie ook Kol 1:20).

‘De Eerstgeborene’ (Heb. 1:6)

‘De Eerstgeborene van heel de schepping’ (Kol. 1:15) en ‘De Eerstgeborene uit de doden’ (Kol. 1:18).

Het meest opvallend is misschien wel de relatie tussen Christus als de Schepper en Christus als de Eerstgeborene uit de doden. Die relatie heb ik in Kolossenzen 1:15-18 uitvoerig laten zien. Die relatie is er dus ook hier in Hebrëen 1:1-6.

Dat Hebrëen 1:2 gaat over Christus als de Schepper is duidelijk, maar Christus als de Eerstgeborene uit de doden is op het eerste gezicht in 1:6 misschien iets minder duidelijk. Daarom wil ik dat hier aantonen.

'En als Hij wederom den Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij: En dat alle engelen Gods Hem aanbidden.' (Heb. 1:6, SV).

Ten eerste is de context van dit vers de opstanding van de doden.

1. *'Hij is zoveel meer geworden dan de engelen als de Naam die Hij als erfdeel ontvangen heeft, voortreffelijker is dan die van hen.'* (Heb. 1:4).

*'Hij is zoveel meer **geworden.**'* Dat suggereert dat Hij minder is geweest. En dat is precies wat Hebreëën 2 ons zegt.

*'Maar iemand heeft ergens getuigd: Wat is de mens, dat U aan hem denkt, of de mensenzoon, dat U naar hem omziet? U hebt hem voor korte tijd **minder gemaakt** dan de engelen; met heerlijkheid en eer hebt U hem gekroond. U hebt hem gesteld over de werken van Uw handen'* (Heb. 2:6, 7).

Hij is voor een korte tijd minder gemaakt dan de engelen. Wat betekent dit? Dat wordt ons uitgelegd in ditzelfde gedeelte, dus daar hoeven we niet naar te gissen.

*'Alle dingen hebt U onder zijn voeten onderworpen. Want bij het onderwerpen van alle dingen aan Hem heeft Hij niets uitgezonderd dat Hem niet onderworpen is. Nu zien wij echter nog niet dat Hem alle dingen onderworpen zijn, maar wij zien Jezus met heerlijkheid en eer gekroond, Die **voor korte tijd minder dan de engelen geworden was, vanwege het lijden van de dood, opdat Hij door de genade van God voor allen de dood zou proeven.**'* (Heb. 2:8, 9).

De dood, dat was de reden waarom Hij minder gemaakt was dan de engelen. Het was vanwege het lijden van de dood en dat Hij de dood zou proeven.

Wat betekent het dan dat Hij meer is geworden dan de engelen? Dat kan maar één ding betekenen: dat Hij uit de dood is opgewekt. Dat dit ‘minder gemaakt’ ongedaan is gemaakt. Dat is ook precies wat het volgende vers in Hebreeën 1 ons zegt.

2. *‘Want tegen wie van de engelen heeft God ooit gezegd: U bent Mijn Zoon, heden heb Ik U verwekt? En verder: Ik zal voor Hem tot een Vader zijn, en Hij zal voor Mij tot een Zoon zijn?’* (Heb. 1:5).

‘U bent Mijn Zoon, heden heb ik U verwekt’ is een aanhaling van Psalm 2:7, zoals we al eerder hebben gezien. Deze tekst wordt door Paulus ook in Handelingen 13:33 aangehaald als bewijs van de opstanding van de Heere.

‘Maar God heeft Hem uit de doden opgewekt; [...] zoals ook in de tweede psalm geschreven staat: U bent Mijn Zoon, heden heb Ik U verwekt.’ (Hand 13:30, 33).

Op die manier is Hij meerder geworden dan de engelen. Minder gemaakt, vanwege de dood. Meerder geworden, door de opstanding.

Dat brengt ons bij de tekst over de Eerstgeborene.

3. *‘En als Hij wederom den Eerstgeborene inbrengt in de wereld, zegt Hij: En dat alle engelen Gods Hem aanbidden.’* (Heb. 1:6).

Wat betekent dit dus? Hij heeft de Eerstgeborene ingebracht in de wereld bij Zijn geboorte. Hij was de Eniggeborene van de Vader en dus ook de Eerstgeborene (Joh. 1:14, 18).

Bij Zijn dood is Hij deze wereld uitgegaan en bij Zijn opstanding brengt God Hem wederom in de wereld.

4. God heeft de Eerstgeborene opnieuw ingebracht. Het werkwoord dat Paulus hier gebruikt is *eisagoo*.

Hebreeën 13:20 luidt:

*‘De God nu van de vrede, Die de grote Herder van de schapen, onze Heere Jezus Christus, **uit de doden heeft teruggebracht**, op grond van het bloed van het eeuwige verbond’* (Heb. 13:20).

Het Griekse woordje dat hier gebruik wordt is *anagoo*. Hierin is teveel overeenkomst om zomaar aan voorbij te gaan. God heeft Hem opnieuw in de wereld **ingebracht** (Heb. 1:6) en Hij heeft Hem uit de doden **teruggebracht** (Heb. 13:20).

Dus ook in Hebreeën 1:6 staat de Eerstgeborene in de context van de opstanding van Christus uit de doden.

Misschien ben ik wat te uitvoerig geweest in de bespreking van dit laatste gedeelte, maar deze details en volmaaktheid van de Schrift zijn te belangrijk om te negeren; zeker als we het hebben over dit allerbelangrijkste heilsfeit, de opstanding van de Heere Jezus Christus uit de doden.

Wanneer u in het land komt...

De opdracht voor het feest der eerstelingen werd pas van kracht op het moment dat Israël in het land gekomen zou zijn:

‘Spreek tot de Israëlieten, en zeg tegen hen: Wanneer u in het land komt dat Ik u geven zal, en u de oogst ervan binnenhaalt, dan moet u de eerste schoof van uw oogst naar de priester brengen.’ (Lev. 23:10).

Zodra de kinderen van Israël in het land gekomen zijn wordt het Pascha en Ongezuurde broden gevierd. Het is veelzeggend dat Israël op de tiende van de eerste maand, dus op de dag dat het lam voor Pascha apart gezet moest worden, door de Jordaan trok (Joz. 4:19). En daarna vierden zij het Pascha op de veertiende van de maand gevolgd door Ongezuurde broden. Het is maar de vraag of zij ook Eerstelingen hebben kunnen vieren, omdat zij moesten eten van het overjarig

koren (Joz. 5:12) en er nog geen nieuwe gersteoogst was. Of dit nu wel of niet gebeurde, laat ik in het midden. In elk geval zien we in Gilgal wel een beeld van de opstanding. Gilgal, de plaats in Kanaän waar het eerste Pascha gevierd werd, betekent 'afgewenteld'. Hoe die plaats aan die naam komt kunnen we in Jozua 5:9 lezen:

'Verder zei de HEERE tegen Jozua: Vandaag heb Ik de smaad van Egypte van u afgewenteld. Daarom gaf men die plaats de naam Gilgal, tot op deze dag.' (Joz. 5:9).

'Afgewenteld'. Het is het woord dat gebruikt wordt voor het rollen van een grote steen. De smaad van Christus (Heb. 11:25, 26; 13:13) duurde tot in het graf. Maar een afgewentelde steen (Mark. 16:4; Luk. 24:2) is het bewijs van Zijn opstanding, waarmee Zijn smaad was afgewenteld.

Dat is de les van Gilgal. Het volk was verlost uit Egypte, maar het moest veertig jaar wachten op de belofte van het beloofde Land; maar op die dag, de dag dat ze het land ingingen, was de dag van hun opstanding, want God had de smaad van Egypte van hen afgewenteld. Mozes kon zich verlustigen in al de rijkdommen en wijsheden van Egypte. Toch deed hij dat niet, maar maakte hij een andere keus.

'Door het geloof werd Mozes, toen hij geboren was, drie maanden lang door zijn ouders verborgen, omdat zij zagen dat het een heel bijzonder kindje was. En zij waren niet bevreesd voor het bevel van de koning. Door het geloof heeft Mozes, toen hij groot geworden was, geweigerd een zoon van de dochter van de farao genoemd te worden. Hij koos ervoor liever met het volk van God slecht behandeld te worden dan voor een ogenblik het genot van de zonde te hebben.' (Heb. 11:23-25).

Laat dat voor ons ook een aansporing zijn!

'Laten wij dan naar Hem uitgaan buiten de legerplaats en Zijn smaad dragen.' (Heb. 13:13).

Zijn smaad is meerdere rijkdom; want Hij is opgestaan en Hij leeft.
Dat alles leert ons alles het feest van de eerstelingen.

Meer lezen?

Zie deel 6: Wekenfeest

